

CURTEA DE APEL CRAIOVA



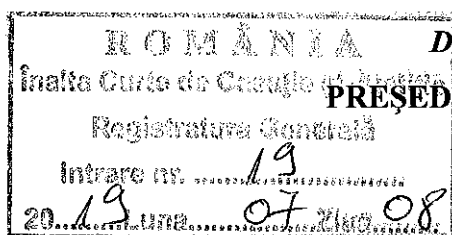
✉: **Str. Constantin Brâncuși Nr.5A
Craiova, Dolj, Cod 200136**

☎: +40351403129 📠: +40251-415600

✉ e-mail: cacraiova@just.ro

CABINETUL PREȘEDINTELUI
Nr.: 32767 din data: 05 iulie 2019

F



DOAMNEI JUDECĂTOR CRISTINA

PREȘEDINTE ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

În conformitate cu prevederile art.516 din Codul de procedură civilă;

În temeiul art. 514 din Codul de procedură civilă și art.21 alin.2 din Regulat

Interioară al instanțelor judecătorești, vă înaintăm alăturat:

- extras din Hotărârea nr.17 din 29 mai 2019 a Colegiului de conducere al Curții de Apel Craiova prin care s-a hotărât sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție cu un recurs în interesul legii;

- Sesizarea de pronunțare prin recurs în interesul legii privind interpretarea și aplicarea dispozițiilor art.12 alin.(2), (3), (5), (6), (8), (10) și (11), art.14 alin.(3), art.15 alin.(3) din Legea 123/2012 a energiei electrice și gazelor naturale, respectiv a dispozițiilor corespondente din actul normativ anterior, art.16 alin.(2), (3), (5), (6), (7), (9), (10), art.19 alin.(3) și art.20 alin.(3) din Legea 13/2007;

- practica judiciară cu privire la problema de drept enunțată.

Cu deosebită considerație,

Președinte Curtea de Apel Craiova
Judecător ADINA GEORGETA PONEA

Grefier,
Simona Hagi

1. The first part of the paper is devoted to a discussion of the general principles of the theory of the structure of the human brain. It is shown that the brain is a complex system of interconnected parts, each of which has its own function. The author emphasizes the importance of the study of the structure of the brain for the understanding of the human mind.

2. The second part of the paper is devoted to a discussion of the general principles of the theory of the structure of the human brain. It is shown that the brain is a complex system of interconnected parts, each of which has its own function. The author emphasizes the importance of the study of the structure of the brain for the understanding of the human mind.

COLEGIUL DE CONDUCERE AL CURȚII DE APEL CRAIOVA

C ă t r e,

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

În conformitate cu prevederile art. 516 din Codul procedură civilă;

În temeiul competențelor instituite de art. 21 alin. 2 din Regulamentul de ordine interioară al instanțelor judecătorești, în ședința din data de 29 mai 2019, Colegiul de conducere al Curții de Apel Craiova a hotărât sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție pentru a se pronunța în legătură cu interpretarea și aplicarea legii prin:

RECURS ÎN INTERESUL LEGII

Se constată că în practica judiciară nu există un punct de vedere unitar cu privire la interpretarea și aplicarea dispozițiilor *art.12 alin.(2), (3), (5), (6), (8), (10) și (11), art.14 alin.(3), art.15 alin.(3) din Legea 123/2012 a energiei electrice și gazelor naturale, respective a dispozițiilor corespondente din actul normativ anterior, art.16 alin.(2), (3), (5), (6), (7), (9), (10), art.19 alin.(3) și art.20 alin.(3) din Legea 13/2007.*

În urma verificării practicii judiciare la nivelul curților de apel din țară, cu privire la problema de drept enunțată, se constată că aceasta este neunitară, asupra aceleiași probleme de drept fiind pronunțate soluții diferite: fie de respingere a acțiunilor, fie de admitere a acestor acțiuni.

Sesizarea pentru recurs în interesul legii îndeplinește condițiile prevăzute de art. 515 din Codul de procedură civilă, potrivit căruia „recursul în interesul legii este admisibil numai dacă se face dovada că problemele de drept care formează obiectul judecății au fost soluționate în mod diferit prin hotărâri judecătorești irevocabile, care se anexează cererii”.

În urma solicitărilor efectuate către instanțele din țară, acestea au înaintat hotărâri judecătorești pe care le anexăm la prezenta.

OBIECTUL ACȚIUNILOR CARE AU CONDUS LA DIVERGENȚA DE JURISPRUDENȚĂ

Cererile formulate de către proprietarii ale căror terenuri au fost afectate de către capacități energetice ridicate anterior intrării în vigoare a L. 13/2007 și a L. 123/2012, prin care aceștia solicită titularilor de capacități energetice acordarea de despăgubiri.

CAUZELE CARE AU DETERMINAT DIVERGENȚA DE JURISPRUDENȚĂ

Divergența de jurisprudență a fost determinată de o apreciere diferită cu privire la interpretarea și aplicarea dispozițiilor art.16 alin.(2), (3), (5), (6), (7), (9), (10), art.19 alin.(3), art.20 alin.(3), art 35(3) și art. 41(4) din Legea 13/2007 a energiei electrice, respectiv a dispozițiilor corespondente din actul normativ ulterior, Legea 123/2012 a energiei electrice și gazelor naturale, art.12 alin.(2), (3), (5), (6), (8), (10) și (11), art.14 alin.(3), art.15 alin.(3), art. 30(4) și art. 44(4).

Astfel, anumite instanțe au apreciat că aceste acțiuni sunt nefodate, fiind aplicabile dispozițiile art. 41(4) din L. 13/2007, respectiv art. 44(4) din L. nr. 123/2012 („Terenurile pe care se situează rețelele electrice de distribuție existente la intrarea în vigoare a prezentei legi sunt și rămân în proprietatea publică a statului.”)

Alte instanțe au considerat că, în situația terenurilor afectate de capacități energetice construite anterior Legii nr. 13/2007 și ale legii nr.123/2012, reclamantii nu pot beneficia de prevederile Legii nr. 13/2007 și ale Legii nr.123/2012 pentru obținerea de despăgubiri. Astfel au fost analizate acțiunile din perspectiva îndeplinirii condițiilor răspunderii civile delictuale.

Într-o altă orientare jurisprudențială a instanțelor de judecată, s-a apreciat că nu sunt aplicabile normele generale din Codul civil, dat fiind caracterul de norme speciale ale Legii nr. 123/2012.

JURISPRUDENȚA INSTANȚELOR NAȚIONALE

Din verificarea practicii judiciare înaintată de către instanțele din țară se constată următoarele:

Instanțele din cadrul Curții de Apel Craiova:

În dosarul nr. 1303/267/2007, Curtea de Apel Craiova, prin decizia nr. 5/19.01.2010, a stabilit:

„conform dispozițiilor art.41 alin.4 din Legea energiei electrice nr.13 din 09 ianuarie 2007 terenurile pe care se situează rețelele electrice de distribuție existente la intrarea în vigoare a prezentei legi sunt și rămân în proprietatea publică a statului.

Aceleași dispoziții se regăsesc și în anterioara Lege a energiei electrice nr.318/2003 în art.37 alin.4 în care se arată că terenurile pe care se situează rețelele electrice de distribuție existente la intrarea în vigoare a prezentei legi sunt și rămân în proprietatea publică a statului.

.....
Nu s-a transmis și dreptul de proprietate asupra terenului situat sub cei doi stâlpi electrici, acest teren fiind proprietate publică care, conform dispozițiilor art.136 din Constituția României, nu poate fi înstrăinată.”

În dosarul nr.3371/311/2009, Curtea de Apel Craiova, prin decizia nr.1099/26. 06.2013, a invocat următoarele argumente:

„În plus, Curtea reține că la data încheierii actului de adjudecare, dată la care Legea nr.318/2003 era în vigoare, rețeaua de stâlpi de electricitate exista pe teren(din documentația cadastrală reiese că aceasta a fost amplasată anterior anului 1989).

În consecință reclamanta a dobândit terenul afectat de limitările și îngrădirile legale arătate.

Dreptul la despăgubiri și pentru funcționarea capacităților energetice, invocat de reclamantă, este reglementat, conform art.16 din Legea nr.13/2007,

numai pentru capacitățile energetice realizate după intrarea în vigoare a legii și doar în condițiile stabilite în convenția cadru prevăzută de lege.

Or, în speță capacitățile energetice au fost realizate înainte de 1989, deci cu mult anterior intrării în vigoare a Legii nr.13/2007, iar reclamanta nu a încheiat o astfel de convenție cu pârâta.”

În dosarul nr.7714/63/2010, Curtea de Apel Craiova prin decizia nr.1678/30.11.2011 a reținut că :

„La stabilirea situației de fapt s-a avut în vedere faptul că reclamanții au dobândit proprietatea asupra terenului după anul 1989, în baza legilor de restituire a proprietăților și că anterior acestui termen exista o servitute constituită în anul 1986, când s-a realizat rețeaua și conducta de termoficare pe terenul dobândit de reclamanți prin decizia nr.1510/1996, a Curții de Apel Craiova.

Servitutea instituită în anul 1986 prin construcția conductei de termoficare era cu titlu gratuit, având în vedere că la acea dată proprietarul terenului era Statul.

Ulterior, reclamanții au dobândit proprietatea asupra terenului prin decizie irevocabilă a instanțelor judecătorești, astfel că existența servituții pe terenul proprietatea reclamanților a devenit împovărătoare și lipsește de conținut dreptul de proprietate a reclamanților.

Existența servituții și după data apariției Lg.13/2007 impune obligația încheierii unei convenții privind durata, conținutul și limitele de exercitare a dreptului de uz și servitute asupra proprietăților afectate de capacități energetice, iar în lipsa refuzului încheierii unei asemenea convenții, proprietarii sunt îndreptățiți să ceară despăgubiri.

Instanța de apel a făcut o aplicare greșită a Legii nr.13/2007, privind aplicarea, în sensul că a încălcat art.1 Cod civil, potrivit căruia, legea dispune numai pentru viitor și nu are putere retroactivă.

Urmează deci, ca dispozițiile Legii nr.13/2007 să fie aplicabile începând cu ianuarie 2007 și astfel despăgubirile să fie date reclamanților cu această dată, nu și pentru trecut.

În privința motivului invocat de recurentă privind împrejurarea că recurenta deține bunurile cu titlu de folosință, fără a avea un drept de dispoziție, astfel că eventuale despăgubiri ar reveni proprietarului terenului, acesta este neîntemeiat, deoarece potrivit HG 13/2007, dată în aplicarea Lg.13/2007 și a HG 135/2011, parte în convenția cadru pot fi titularii de licență și autorizații, care pot încheia în nume proprii asemenea convenții privind modul de exercitare a dreptului de uz și servitute”.

Instanțele din cadrul Curții de Apel București:

În dosarul nr.10836/299/2012 Curtea de Apel București, prin decizia civilă nr.1961/2014/26.11.2014, a stabilit că:

„regimul juridic al terenului afectat de capacitățile energetice, pentru perioada supusă analizei în prezenta cauză este reglementat de prevederile legii nr.13/2007 și legii nr.123/2012.

Astfel, din simpla lecturare a prevederilor art.12 alin.5 din Legea nr.13/2007 și ale art.12 alin.5 din Legea nr.123/2012 rezultă că exercitarea drepturilor de uz și de servitute asupra proprietăților private afectate de capacitățile energetice, care se vor realiza după intrarea în vigoare a legii, se face în conformitate cu regulile procedurale privind condițiile și termenii referitori la durata, conținutul și limitele de exercitare a acestor drepturi, prevăzute într-o convenție-cadru.

Curtea mai notează că alin.6 al art.16 reglementează situația proprietarilor de terenuri, însă nu se poate susține că acest alineat se referă atât proprietarii terenurilor deja afectate cât și la proprietarii terenurilor care vor fi afectate de capacități energetice. Art.16 stabilește două reguli și anume: dreptul de uz și de servitute asupra proprietăților statului și ale unităților administrativ-teritoriale afectate de capacitățile energetice se

realizează cu titlu gratuit pe toată durata existenței acestora, iar dreptul de uz și de servitute asupra proprietăților private afectate de capacitățile energetice, care se vor realiza după intrarea în vigoare a prezentei legi, se face în conformitate cu regulile procedurale privind condițiile și termenii referitori la durata, conținutul și limitele de exercitare a acestor drepturi, prevăzute într-o convenție-cadru.

Pe cale de consecință, proprietarii terenurilor afectate de exercitarea drepturilor de uz și de servitute menționați la alin.6 sunt cei ale căror terenuri sunt afectate de capacitățile energetice realizate în condițiile alin.5, adică, după intrarea în vigoare a legii.

În concluzie se constată că odată ce terenul aflat în proprietatea recurentei-reclamante este afectat de capacități energetice încă din anul 1985, aceasta adjudecând imobilul în cunoștință de cauză, recurenta-reclamantă **nu poate beneficia de prevederile Legii nr. 13/2007 și ale legii nr.123/2012 pentru obținerea de despăgubiri.**

Totodată se constată că și prin raportare la temeiul de drept invocat inițial prin cererea de chemare în judecată – răspunderea civilă delictuală-cererea recurentei-reclamante nu poate fi primită, în sarcina recurentei-pârâte neputându-se reține săvârșirea unei fapte ilicite, montarea capacităților energetice realizându-se cu respectarea prevederilor legale în vigoare în anul 1985. ”

Instanțele din cadrul Curții de Apel Cluj:

În dosarul nr. 7160/337/2011*, prin decizia civilă nr. 33/12.10.2017, Tribunalul Sălaj a făcut aplicarea prevederilor L. 13/2007 și ale L. 123/2012.

În dosarul nr. 7189/337/2013, prin decizia civilă nr. 660/25.06.2015, Tribunalul Sălaj a apreciat că:

„aceste texte de lege nu sunt aplicabile speței întrucât acestea reglementează exercitarea drepturilor de uz și de servitute asupra proprietăților private afectate de capacitățile energetice, care s-au realizat

după intrarea acestora în vigoare, în acest sens fiind art.16 alin.5 din Legea nr.13/2007 și art.12 alin.5 din Legea nr.123/2012.

Cu privire la despăgubiri, acestea se datorează în condițiile dreptului comun.”

În dosarul nr.60/337/2011, Tribunalul Sălaj prin decizia civilă nr. 33/12.11.2017 a reținut că:*

„la data dobândirii proprietății terenului de antecesorul reclamantei, acest drept era deja afectat de dreptul de proprietate publică asupra terenului pe care este edificat stâlpul electric, precum și de dreptul de uz și cel de servitute cu titlu gratuit, dobândit de către pârâtă în temeiul legii, respectiv a dispozițiilor art.16 din Legea 13/2007, preluate identic de art.12 din actuala Lege 123/2012.

Astfel, distinct de situația în care se urmărește înființarea și funcționarea unei capacități energetice noi pe terenul ce constituie proprietatea privată a unui terț, caz în care titularul autorizației de înființare are drept de opțiune între cumpărarea terenului de la proprietar sau inițierea procedurii de expropriere pentru cauză de utilitate publică, cu despăgubirea proprietarului, în condițiile legii, și obținerea concesiunii acestuia, pe durata existenței capacității energetice (art.21 alin.2 din Legea 13/2007, respectiv art.17 alin.2 din Legea 123/2012), astfel reglementează legea regimul juridic al terenurilor pe care se situează rețelele electrice de transport și distribuție, existente la data intrării în vigoare a legii, în privința cărora dispune că ele „sunt și rămân în proprietatea publică a statului”(art.41 alin.4 din Legea 13/2007, respectiv art.44 alin.4 din Legea 123/2012).

În ce privește diferența de teren, aflată în proprietatea moștenitorilor titularului reconstituirii, def. S. G., instanța reține că, într-adevăr, dreptul de proprietate este afectat de drepturile de uz și de servitute de trecere născute direct din lege în favoarea pârâtei, ele având ca obiect utilitatea publică și

caracter legal, conținutul lor fiind prevăzut de art.19 din Legea 13/2007, respectiv art.14 din Legea 1238/2012.

Tribunalul mai reține că prevederile art.621 alin.3 Cod civil, invocate de recurentă și care instituie dreptul proprietarului terenului la despăgubiri pentru trecerea peste fondul său a rețelelor de utilități, nu sunt aplicabile în cauză, dat fiind caracterul de norme speciale ale prevederilor Legii 123/2012, care se aplică cu prioritate față de normele generale din Codul civil.”

Instanțele din cadrul Curții de Apel Brașov:

În dosarul nr. 5034/62/2015, decizia civilă nr. 179/AP/18.02.2019, Curtea de Apel Brasov a argumentat în sensul că:

„liniile electrice aeriene care afectează proprietățile reclamantului au fost puse în funcțiune în perioada 1969-1975, astfel încât, în mod corect prima instanță a reținut că în cauză sunt aplicabile dispozițiile vechiului Cod civil sub imperiul cărora au fost săvârșite actele și faptele juridice care stau la baza pretențiilor deduse judecății.

Așadar, față de data punerii în funcțiune a liniilor electrice ce traversează terenul reclamantului, curtea reține că acesta a fost supus servituții legale de care se bucură furnizorii în vederea instalării, transportului, operării și menținerii la parametri optimi a utilităților publice, servitute impusă de prevederile legale speciale în vigoare la data respectivă.

Codul civil constituie dreptul comun în materia dreptului de servitute, iar acesta se completează cu dispozițiile legale speciale atunci când este vorba despre servituți prevăzute prin astfel de legi, cum este cazul servituților care au ca obiect utilitatea publică declarată.

Art.5 din OUG nr.63/1998, a stabilit caracterul de bun public al terenului având dimensiunile fundației stâlpilor.

Art.16 din L. nr.318/2003 a stabilit caracterul gratuit al servituții asupra proprietăților afectate de capacități energetice dar a reglementat posibilitatea stabilirii despăgubirilor cuvenite proprietarilor pentru prejudiciile cauzate cu

oazia intervențiilor pentru mentenanța instalațiilor tot pe baza acordului cu titularul autorizației iar în lipsă prin hotărâre judecătorească.

Art.32 din lege a prevăzut că terenurile pe care erau amplasate rețelele de energie electrică constituiau proprietate publică a statului.

Legea nr.13/2007 a prevăzut gratuitatea aceleiași servituți în favoarea titularului licenței și autorizației de funcționare a capacităților energetice și posibilitatea stabilirii prin acord ori prin hotărâre judecătorească a despăgubirilor cuvenite proprietarilor terenurilor afectate de capacitățile energetice (art.16).

Legea nr.123/2012 care în art.44 alin.4 menține caracterul de proprietate publică pentru terenurile pe care sunt situate rețelele electrice de distribuție și caracterul gratuit al servituții asupra proprietății afectate de proprietățile afectate de capacitățile energetice(art.12 alin.3). ”

Instanțele din cadrul Curții de Apel Galați:

În dosarul nr.1399/324/2017 Judecătoria Tecuci, prin sentința civilă nr.2845/2018/12.12.2018 a reținut că:

„potrivit art.5 alin.2 din Legea nr.71/2011 pentru punerea în aplicare a Legii nr.287/2009 privind Codul civil „dispozițiile Codului civil sunt aplicabile și efectelor viitoare ale situațiilor juridice născute anterior intrării în vigoare a acestuia, derivate din starea și capacitatea persoanelor, din căsătorie, filiație, adopție și obligația legală de întreținere, din raporturile de proprietate, inclusiv regimul general al bunurilor, și din raporturile de vecinătate, dacă aceste situații juridice subzistă după intrarea în vigoare a Codului civil.”

Văzând dispozițiile legale mai sus enunțate și situația de fapt din speță, instanța constată că sunt aplicabile în cauză dispozițiile Noului Cod Civil.

Instanța reține că potrivit art.12 alin.2 din Legea 123/2012(...)

În același sens au fost și disp. Legii nr.13/2007(art.16), Legea nr.318/2003(art.16) și OUG nr.63/1998(art.53).

Instanța reține că dreptul reclamantului de a obține o despăgubire pentru limitele aduse dreptului de proprietate nu este exclus, acesta având la îndemână calea dreptului comun.”

Curtea de Apel Iași a precizat că pe rolul instanțelor arondate nu a fost identificată practică judiciară.

S-a înaintat opinia Judecătorei Iași, potrivit cu care dispozițiile Legii energiei electrice nr.13/2007 fac distincție între capacitățile energetice, în funcție de momentul edificării acestora, pentru capacitățile existente la data intrării în vigoare a Legii nr.13/2007, respectiv, la 23 februarie 2007, în cazul capacităților energetice edificate înainte de apariția legii, fiind aplicabile prevederile art.41 alin.4 din Legea nr.13/2007, precum și opinia Judecătorei Pașcani, potrivit cu care nu se instituie un drept de servitute cu titlu gratuit în sarcina titularilor de proprietăți private afectate de capacități energetice realizate anterior intrării în vigoare a Legii nr.13/2007, acești proprietari fiind îndreptățiți la a solicita despăgubiri.

Instanțele din cadrul Curții de Apel Timișoara:

În dosarul nr. 152/250/2013, prin decizia civilă nr. 221/R/08.09.2014, Tribunalul Arad a reținut că:

„este conform susținerilor recurenților că articolele 555 și următoarele Cod civil reglementează conținutul și limitele exercitării dreptului de proprietate privată, însă în vederea identificării acestor limite e necesar a apela la reglementările speciale incidente speței, corect reținute de judecătorul fondului, Legea nr.123/2012, anterior Legea nr.13/2007, Legea nr.318/2003, OUG nr.63/1998, Decretul 76/1950, concordante cu dispozițiile constituționale cuprinse în art.44 alin.7 din Constituție.

Recurenții, în ipoteza în care consideră că au suferit un prejudiciu din partea intimăteii, au posibilitatea de a uza de prevederile HG nr.135/2011, ale Legii nr.123/2012 (anterior Legea nr.13/2007), aceștia nefăcând dovada demersurilor realizate în vederea încheierii unui acord cu intimata întemeiat pe

dispozițiile legale incidente după momentul dobândirii dreptului de proprietate-15.12.2011.”

În dosarul nr.15628/55/2013, prin decizia civilă nr.224/23 februarie 2015, Tribunalul Arad a precizat că:

„nu poate fi reținută susținerea apelantei referitoare la faptul că singura posibilitate de a se acorda despăgubiri este în situația prevăzută de art.12 alin.9 din Legea nr.123/2012 („Dacă, cu ocazia intervenției pentru retehnologizări, reparații, revizii sau avarii, se produc pagube proprietarilor din vecinătatea capacităților energetice, titularii de licență au obligația să plătească despăgubiri, în condițiile prezentei legi”). Astfel, așa cum s-a reținut mai sus, dispozițiile art.62 alin.3 Cod civil, îndreptățesc intimații reclamanți, în calitate de proprietari, la despăgubiri juste pentru lipsa de folosință a construcției proprietatea lor.

Tribunalul are în vedere și faptul că pârâta apelantă avea posibilitatea de a încheia cu reclamanții convenția cadru privind stabilirea despăgubirilor, conform prevederilor art.12 alin.5 și alin.8 din Legea nr.123/2012, față de adresele înaintate de reclamanții proprietari(filele 9, 11 dosar prima instanță), însă pârâta nu a propus această variantă reclamanților.”

În dosarul nr.1416/215/2013, prin decizia civilă nr.1107/7 octombrie 2015, Tribunalul Arad a arătat că:

„Potrivit art.41 alin.(4) din Legea nr.13/2007, „terenurile pe care se statuează rețelele electrice de distribuție existente la intrarea în vigoare a prezentei legi sunt și rămân în proprietatea publică a statului.”

În sensul aceluiași reglementări legale dreptul de uz și de servitute asupra proprietății afectate de capacități energetice se exercită cu titlu gratuit pe toată durata existenței acestora, și cu toate că are ca efect lipsirea celor interesați de unele venituri imobiliare, nu poate fi echivalată cu o expropriere formală ori de fapt.”

În dosarul nr.18128/55/2014, Tribunalul Arad, prin decizia nr.475/A/12 mai 2016 a arătat că:

„Astfel, la data achiziționării de către reclamant a terenului prin licitație publică (29.08.2011) era în vigoare Legea nr.13/2007 care la art.41 alin.4 dispunea fără echivoc faptul că ”Terenurile pe care se situează rețelele electrice de distribuție existente la intrarea în vigoare a prezentei legi sunt și rămân în proprietatea publică a statului român” regim juridic preluat și de dispozițiile legii ulterioare(art.44 alin.4 din Legea nr.123/2012).

Ca atare, titlului prezentat de către reclamant i se opune dreptul de proprietate publică a statului român, conform art.554 alin.1 Cod civil, art.136 alin.2 și 4 din Constituție.”

Curtea de Apel Bacău a precizat că nu a fost identificată practică judiciară.

Curtea de Apel Constanța a precizat că nu a fost identificată practică judiciară.

Instanțele din cadrul Curții de Apel Alba Iulia:

În dosarul nr. 7092/306/2010, atât Curtea de Apel Alba Iulia, cât și Tribunalul Sibiu au analizat cauza din perspectiva L. 13/2007.

Curtea de Apel a reținut că:

„Legislația internă permite proprietarilor să încheie un acord cu titularul autorizației sau, după caz, să obțină o hotărâre judecătorească privind acordarea de despăgubiri pentru efectele prejudiciabile ale lucrărilor realizate de către titularii autorizațiilor în exercitarea drepturilor lor de uz și de servitute. Astfel, conform art.16 alin.2 din Legea nr.13/2007, titularii autorizațiilor de înființare și titularii licențelor beneficiază, în condițiile legii, pe durata lucrărilor de realizare și retehnologizare, respectiv de funcționare a capacității energetice, de un drept legal de uz și de servitute asupra terenurilor și bunurilor proprietate publică sau privată a altor persoane fizice ori juridice.

În ipoteza în care proprietarii sunt persoane de drept privat, cum este cazul reclamantei, devin incidente dispozițiile art.16 alin.5 din lege, care prevăd că dreptul de uz și de servitute nu este unul gratuit. Dimpotrivă, exercitarea acestor drepturi se face pe baza unei convenții, încheiată cu titularii dreptului de proprietate asupra terenului, în care se vor stabili condițiile și termenii referitori la durata, conținutul și limitele de exercitare a acestor drepturi, precum și cuantumul indemnizațiilor și a despăgubirilor și a modului de plată a acestora.”

În dosarul nr. 373/221/2013, prin decizia nr. 616/24.11.2014, Tribunalul Hunedoara a argumentat că:

„potrivit art.12 alin.4 din Legea nr.123/2012”exercitarea drepturilor de uz și servitute asupra proprietăților statului și ale unităților administrativ-teritoriale afectate de capacitățile energetice se realizează cu titlu gratuit, pe toată durata existenței acestora.”

Din interpretarea acestor prevederi legale redată rezultă că exercitarea drepturilor de uz și servitute se realizează gratuit numai asupra proprietăților statului și ale unităților administrativ-teritoriale. Per a contrario, acest caracter gratuit nu este prezumat de lege și în cazul proprietății private.

Prin urmare, contrar celor reținute de instanța de fond, reclamanta este îndreptățită a primi despăgubiri reprezentând echivalentul lipsei de folosință a camerei(spațiului) ocupat de pârâtă.”

Instanțele din cadrul Curții de Apel Pitești:

În dosarul nr.8230/288/2017 Tribunalul Vâlcea, prin decizia civilă nr.57/22.01.2019 a precizat că:

„fiind vorba despre capacități energetice realizate anterior intrării în vigoare a Legii nr.123/2012, nu se poate pune problema acordării de despăgubiri în maniera reglementată de această lege vizând încheierea unei convenții-cadru, concluzie ce rezultă din aplicarea principiului neretroactivității reglementat de art.15 alin.2 din Constituție, potrivit căruia

legea dispune numai pentru viitor, cu excepția legii penale sau contravenționale mai favorabile.”

Instanțele din cadrul Curții de Apel Suceava:

În dosarul nr.2096/297/2014, prin decizia nr. 2/03 ianuarie 2018 Tribunalul Botoșani a argumentat că:

„În ceea ce privește echipamentul energetic acesta a fost pus în funcțiune în anul 1972, anterior dobândirii imobilelor de către intimat.

Pentru ca apelanta-pârâtă să răspundă pentru producerea prejudiciului pretins era necesar ca reclamantul să dovedească întrunirea tuturor condițiilor răspunderii civile delictuale prevăzute la art.1349 și următoarele Codul Civil respectiv existența unui prejudiciu cert, a unei fapte ilicite, a vinovăției și a raportului de cauzalitate dintre fapta ilicită și prejudiciu.”

În dosarul nr.19/193/2017 Tribunalul Botoșani, prin decizia civilă nr.735-A/15 iunie 2018 a stabilit că:

„Fără a relua succesiunea în timp a legilor în domeniul legislației energiei electrice astfel cum a fost constatată de instanța de fond, tribunalul reține că începând cu anul 2007, respectiv prin Legea nr.13/2007, abrogată prin Legea nr.123/2012, s-a făcut distincție între proprietarii afectați de capacitățile energetice, beneficiind de încheierea unor convenții și despăgubiri prevăzute de legislație specială doar proprietarii terenurilor afectate de capacități energetice înființate după intrarea în vigoare a Legii nr.13/2007, nu și cei pe a căror suprafețe de teren erau deja înființate asemenea capacități.

Prin urmare, având în vedere că terenurile reclamantului sunt afectate de capacități energetice realizate anterior intrării în vigoare a Legii nr.13/2007, reclamantul nu poate beneficia de prevederile speciale prevăzute de această lege ori de cele prevăzute ulterior de Legea nr.123/2012, respectiv încheierea unui contract de închiriere.”

În dosarul nr.1596/227/2017, prin decizia civilă nr.517/04.07.2018, Tribunalul Suceava, a precizat că

„potrivit disp. art.44 din Legea nr.123/2012, terenurile pe care se situează rețelele electrice de distribuție existente la intrarea în vigoare a acestora sunt și rămân în proprietatea publică a statului.

Disp.art.14 din Legea nr.123/2012 prevăd că dreptul de uz asupra terenului pentru asigurarea funcționării normale a capacității energetice se întinde pe toată durata funcționării capacității, iar exercitarea lui se face ori de câte ori este necesar pentru asigurarea funcționării normale a capacității.

Potrivit disp.art.12 alin.19 din Legea nr.123/2012, pârâta a fost obligată la despăgubiri pentru exercitarea acestor drepturi numai în cazul în care se produc pagube proprietarilor cu ocazia intervențiilor pentru retehnologizare, reparații, revizii sau avarii, în măsura în care sunt întrunite condițiile răspunderii civile delictuale, însă nu numai pentru folosința terenurilor.”

JURISPRUDENȚA CURȚII CONSTITUȚIONALE

Dispozițiile legale care au reglementat situațiile de fapt amintite au fost analizate de către Curtea Constituțională încă începând cu perioada în care au fost în vigoare dispozițiile L. 318/2003.

Prin Decizia nr. 168 din 1 aprilie 2004 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 37 alin. (4) din Legea energiei electrice nr. 318/2003, publicată în: M. Of. nr. 390 din 3 mai 2004 s-a arătat că:

„Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că dispozițiile art. 37 alin. (4) din Legea energiei electrice nr. 318/2003 nu consacră trecerea în proprietatea statului a terenurilor pe care se află rețele electrice de distribuție, ci prevăd că acestea sunt și rămân în proprietatea publică a statului, instituind astfel un fine de neprimire a cererilor de retrocedare. Așa fiind, reglementarea legală în cauză nu relevă nici o contradicție cu alin. (3) al art. 44 din Constituție, republicată, și, totodată, este în deplină concordanță cu art. 136 alin. (2) și (4) din Legea fundamentală,

potrivit căruia proprietatea publică aparține statului și unităților administrativ-teritoriale și este inalienabilă.

În ceea ce privește situația în care terenul necesar pentru înființarea și funcționarea capacității energetice este proprietatea privată a unui terț, Curtea reține că, potrivit art. 20 din Legea nr. 318/2003, solicitantul autorizației de înființare poate să inițieze procedura legală de expropriere a terenului, dacă se invocă o cauză de utilitate publică, sau să obțină concesiunea acestuia, în condițiile legii.

Pe de altă parte, Curtea reține că, potrivit art. 44 alin. (7) din Legea fundamentală, "dreptul de proprietate obligă la respectarea sarcinilor privind protecția mediului și asigurarea bunei vecinătăți, precum și la respectarea celorlalte sarcini care, potrivit legii sau obiceiului, revin proprietarului". Așa fiind, nimic nu împiedică persoana care a suferit un prejudiciu, în urma operațiunilor de realizare și re tehnologizare a capacităților energetice care se execută asupra terenurilor proprietate privată, de a solicita statului repararea pagubei produse, potrivit dispozițiilor dreptului comun.,

Prin Decizia nr. 232 din 21 aprilie 2005 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 2, ale art. 5 și ale art. 42 alin. (3) din Legea fondului funciar nr. 18/1991, precum și ale art. 37 alin. (4) din Legea energiei electrice nr. 318/2003, publicată în: M. Of. nr. 533 din 23 iunie 2005, Curtea a dezvoltat argumentele anterioare, în sensul că:

„Analizând textele de lege atacate ca fiind neconstituționale, Curtea reține următoarele: art. 2 din Legea fondului funciar nr. 18/1991 stabilește categoriile de terenuri, în funcție de destinația lor, astfel: terenuri cu destinație agricolă [lit. a)], terenuri cu destinație forestieră [lit. b)], terenuri aflate permanent sub ape [lit. c)], terenuri din intravilan [lit. d)] și terenuri cu destinații speciale [lit. e)]. În această ultimă categorie sunt enumerate, printre altele, construcțiile de transport al energiei electrice. Analizând actele aflate la dosarul cauzei, se constată că doar această clasificare, reglementată la lit. e) a

art. 2 din Legea nr. 18/1991, prezintă interes pentru autorul excepției, acesta fiind proprietarul unui teren pe care se situează rețele electrice de distribuție a energiei electrice; art. 5 din aceeași lege stabilește categoriile de terenuri aparținând domeniului public, terenuri printre care sunt enumerate și cele "pentru nevoile apărării sau pentru alte folosințe care, potrivit legii, sunt de domeniul public ori care, prin natura lor, sunt de uz sau interes public"; art. 42 alin. (3) prevede că "nu pot fi atribuite suprafețele de teren pe care s-au efectuat investiții, altele decât îmbunătățiri funciare".

Coroborând textele criticate din Legea fondului funciar nr. 18/1991 rezultă că aparțin domeniului public construcțiile de transport al energiei electrice, întrucât acestea sunt amplasate pe terenuri cu destinații speciale, folosite în uz sau interes public. În consecință, aceste terenuri sunt, conform legii, inalienabile, insesizabile și imprescriptibile, atât timp cât aparțin domeniului public al statului.

Aceeași concluzie se desprinde și din economia dispozițiilor art. 37 alin. (4) din Legea energiei electrice nr. 318/2003, potrivit căreia terenurile pe care se situează rețelele electrice de distribuție existente la data intrării în vigoare a legii sunt și rămân în proprietatea publică a statului.

În ceea ce privește critica de neconstituționalitate față de prevederile art. 44 alin. (2) și (3) din Constituție, se constată că dispozițiile de lege atacate nu contravin exigențelor principiului garantării și ocrotirii proprietății private. Încadrarea prin lege organică a terenurilor pe care se situează rețelele energetice de distribuție în categoria terenurilor cu destinație specială, precum și reglementarea unui regim juridic special al acestora, propriu domeniului public al statului, se justifică prin caracterul de bun public de interes național al fondului energetic și corespund pe deplin regimului constituțional de protecție a proprietății. Dreptul de proprietate nu este un drept absolut, iar prevederile art. 44 alin. (1) din Constituție, potrivit căreia "conținutul și limitele dreptului de proprietate sunt stabilite de lege", precum și cele ale art.

136 alin. (5), care consacră caracterul inviolabil al proprietății private "în condițiile legii organice", au în vedere tocmai circumstanțieri ale exercițiului prerogativelor dreptului de proprietate, justificate de necesitatea ocrotirii interesului public. Potrivit acestor dispoziții, legiuitorul ordinar este, așadar, competent să reglementeze cadrul juridic pentru exercitarea atributelor dreptului de proprietate, în accepțiunea principală conferită de Constituție, în așa fel încât să nu vină în coliziune cu interesele generale sau cu interesele particulare legitime ale altor subiecte de drept, instituind astfel niște limitări rezonabile în valorificarea acestuia, ca drept subiectiv garantat. Prin textele de lege criticate, legiuitorul nu a făcut decât să dea expresie acestor imperative, în limitele și potrivit competenței sale.

Prin decizia nr. 878 din 10 iulie 2008 privind excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 16 alin. (3), (6), (9) și (10) și ale art. 19 alin. (3) și (4) din Legea energiei electrice nr. 13/2007, publicată în M. Of. nr. 593 din 7 august 2008, au fost aduse următoarele argumente:

„Examinând excepția, Curtea reține că prevederile art. 16 alin. (3), (6), (9) și (10) și art. 19 alin. (3) și (4) din Legea energiei electrice nr. 13/2007 instituie o sarcină gratuită care grevează proprietățile afectate de capacități energetice, pe toată durata existenței acestora. Această sarcină constă în obligația deținătorilor cu orice titlu ai acestor terenuri de a permite intervenția titularilor de licență pentru lucrări de retehnologizare, reparații, revizie sau de remedierea avariilor, în baza drepturilor de uz și servitute a acestora din urmă asupra proprietăților respective. Aceste drepturi, stabilite potrivit art. 16 alin. (2) lit. a) - e) din lege, sunt acordate de legiuitor în scopul efectuării unor lucrări de utilitate publică, au caracter legal și se exercită pe toată durata existenței capacității energetice sau temporar, cu ocazia lucrărilor de intervenție.,,

Prin decizia nr. 805 din 19 mai 2009 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 41 alin. (4) din Legea energiei electrice

nr. 13/2007 Publicată în: Monitorul Oficial Nr. 501 din 21 iulie 2009, s-a reținut că:

„Mai mult, Curtea a mai arătat că exercitarea drepturilor de uz și servitute asupra proprietăților afectate de capacitățile energetice, cu titlu gratuit pe toată durata existenței acestora, deși are ca efect lipsirea celor interesați de o parte din veniturile imobiliare, nu se traduce într-o expropriere formală și nici într-o expropriere de fapt, ci duce la un control al folosirii bunurilor, ceea ce nu contravine art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, referitor la protecția proprietății private. Este ceea ce a statuat Curtea Europeană a Drepturilor Omului în Cauza Mellacher și alții împotriva Austriei, 1989, o speță referitoare la reglementarea folosirii bunurilor. De asemenea, în Cauza Sporrong și Lonroth împotriva Suediei, 1982, aceeași Curte a arătat că, întrucât autoritățile nu au trecut la exproprierea imobilelor petiționarilor, aceștia puteau să-și folosească bunurile, să le vândă, să le lase moștenire, să le doneze sau să le ipotecheze.

Totodată, Curtea a constatat că dispozițiile art. 41 alin. (4) din Legea energiei electrice nr. 13/2007 nu consacră trecerea în proprietatea statului a terenului pe care se află rețele electrice de distribuție, ci prevede că acestea sunt și rămân proprietatea statului, instituind astfel un fine de neprimire a cererilor de retrocedare. Așa fiind, reglementarea legală în cauză nu relevă nicio contradicție cu art. 44 din Constituție, ci, dimpotrivă, este în deplină concordanță cu art. 136 din Legea fundamentală.

Prin decizia nr. 324 din 23 martie 2010 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 16 alin. (5) și (6) din Legea energiei electrice nr. 13/2007, publicată în M. Of. nr. 329 din 19 mai 2010, Curtea a constatat că:

„În legătură cu reglementarea dreptului la indemnizații și despăgubiri pentru acei titulari ai proprietăților afectate de capacitățile energetice realizate

după intrarea în vigoare a Legii nr. 13/2007, Curtea constată că aceasta transpune voința legiuitorului în materia despăgubirilor acordate pentru instituirea dreptului de uz și servitute în favoarea utilizării capacităților energetice. Totodată, Curtea reține că cele două categorii de titulari ai dreptului de proprietate privată, și anume cei pe ale căror terenuri existau deja capacități energetice, respectiv cei pe ale căror terenuri urmează să se realizeze capacități energetice după intrarea în vigoare a Legii nr. 13/2007, se diferențiază prin momentul obiectiv al realizării acelor capacități energetice, în raport cu data intrării în vigoare a legii ce reglementează dreptul la indemnizații și la despăgubiri. Legea nr. 13/2007 are în vedere capacitățile energetice realizabile după intrarea ei în vigoare și nu se referă la cele deja realizate la momentul intrării sale în vigoare în condiții aparte în timp și într-un alt cadru legislativ, astfel că titularilor dreptului de proprietate privată asupra terenurilor afectate de capacitățile energetice li se aplică un tratament diferențiat.

Prin urmare, Curtea Constituțională constată că dispozițiile art. 16 din Legea fundamentală, referitoare la egalitatea cetățenilor în fața legii, nu sunt încălcate.

În plus, Curtea constată că toate elementele prezentate de autorul excepției concretizate în obiectul acțiunii introduse la instanța de judecată reprezintă o situație de fapt asupra căreia urmează ca, pe baza probelor administrate, să se pronunțe instanța de judecată, Curtea Constituțională nefiind competentă să decidă cu privire la interpretarea și aplicarea dispozițiilor legale criticate. De altfel, pentru lipsa de folosință a terenurilor proprietate privată afectate de capacități energetice, proprietarii terenurilor sunt îndreptățiți să beneficieze de despăgubiri, potrivit dispozițiilor dreptului comun.,,

Prin decizia nr. 676 din 26 iunie 2012 referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 16 alin. (5) din Legea energiei electrice

nr. 13/2007, publicată în M. Of. nr. 585 din 16 august 2012, Curtea Constituțională a arătat că:

„În ceea ce privește cadrul de reglementare pentru desfășurarea activităților în sectorul energiei electrice, anterior adoptării actului normativ criticat, Curtea observă că, în ceea ce privește realizarea de noi capacități energetice, precum și pentru rețehnologizarea celor existente, titularii autorizațiilor de înființare și titularii licențelor de exploatare comercială a capacităților de producere, transport și distribuție a energiei electrice beneficiau de exercitarea cu titlu gratuit a drepturilor de uz și de servitute, pe toată durata existenței capacității energetice sau, temporar, cu ocazia rețehnologizării unei capacități în funcțiune, potrivit prevederilor art. 16 alin. (4) teza întâi din Legea energiei electrice nr. 318/2003, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 511 din 16 iulie 2003.

În prezent, în privința exercitării drepturilor de uz și servitute asupra terenurilor proprietate privată afectate de capacități energetice, Curtea reține că prevederile art. 16 alin. (5) din Legea nr. 13/2007, criticate în prezenta cauză, instituie regula potrivit căreia în convenția-cadru referitoare la durata, conținutul și limitele de exercitare a acestor drepturi trebuie să se determine și cuantumul indemnizațiilor și al despăgubirilor și modul de plată a acestora, care se aprobă prin hotărâre a Guvernului.

Prin urmare, Curtea constată că, prin instituirea obligativității plății unor indemnizații sau despăgubiri pentru exercitarea drepturilor de uz și de servitute asupra proprietăților private afectate de capacitățile energetice, ulterior intrării în vigoare a Legii nr. 13/2007, dispăre caracterul gratuit al exercitării acestor drepturi, creându-se titularilor drepturilor de proprietate asupra terenurilor afectate un regim juridic favorabil.

Curtea reține că principala critică de neconstituționalitate vizează faptul că un asemenea regim juridic favorabil nu este instituit și pentru proprietarii terenurilor afectate de capacități energetice deja realizate, anterior intrării în

vigoare a actului normativ criticat. Din această perspectivă, Curtea constată că autorul excepției solicită, cu alte cuvinte, modificarea textului de lege criticat în sensul extinderii sferei titularilor drepturilor de proprietate îndreptățiți la plata unor indemnizații sau despăgubiri asupra unor terenuri afectate de capacități energetice. Or, o atare chestiune ține de competența exclusivă a legiuitorului originar sau delegat, Curtea Constituțională, potrivit art. 2 alin. (3) din Legea nr. 47/1992, neavând competența de a modifica sau de a completa textul de lege supus controlului de constituționalitate.,,

PREZENTAREA SITUAȚIILOR DE FAPT ȘI A PROBLEMELOR DE DREPT CARE AU CONDUS LA SOLUȚIILE DIVERGENTE

Încă din momentul intrării în vigoare a D. 76/1950, beneficiarii autorizațiilor de construire și exploatare de uzine și rețele electrice au dobândit drepturile legale de a cere exproprierea bunurilor imobile proprietate particulară și de a instala și întreține stâlpi susținători ai rețelelor electrice, cabluri subterane, conductori aerieni, posturi de transformare sau de conexiune și altele asemenea.

Situațiile de fapt au în vedere, așa cum se desprinde din analiza hotărârilor judecătorești, terenuri pe care se află capacități energetice construite în perioada de activitate a dispozițiilor legale reglementate de decretul amintit, mai cu seamă în perioada anterioară anului 1989.

Se reține că, în aceasta perioadă, proprietatea asupra terenurilor era în majoritate proprietate de stat și proprietate cooperatistă.

Capacitățile energetice au fost ridicate pe terenurile care la vremea respectivă erau proprietate socialistă, respectiv de stat sau cooperatistă.

Ulterior anului 1989, proprietatea a suferit schimbări de regim juridic, prin reconstituirea dreptului de proprietate sau constituirea acestui drept ori prin retrocedarea terenurilor foștilor proprietari.

Odată cu aceste schimbări, proprietarii terenurilor au intrat în posesia acestora, pe aceste terenuri regăsindu-se, în anumite cazuri, și capacitățile energetice respective.

L. fondului funciar nr. 18/1991, în clasificarea dată terenurilor (art. 2 lit. e), definește terenurile folosite pentru construcțiile și instalațiile de transport al energiei electrice și gazelor naturale ca fiind terenuri cu destinații speciale.

Legea stabilește, totodată, la art. 5(1) că aparțin domeniului public terenurile pe care sunt amplasate construcții de interes public, piețe, căi de comunicații, rețele stradale și parcuri publice, porturi și aeroporturi, terenurile cu destinație forestieră, albiile râurilor și fluviilor, cuvetele lacurilor de interes public, fundul apelor maritime interioare și al mării teritoriale, țărmurile Mării Negre, inclusiv plajele, terenurile pentru rezervații naturale și parcuri naționale, monumentele, ansamblurile și siturile arheologice și istorice, monumentele naturii, terenurile pentru nevoile apărării sau pentru alte folosințe care, potrivit legii, sunt de domeniul public ori care, prin natura lor, sunt de uz sau interes public.

D. 76/1950 a fost abrogat de OUG 63/1998, care a reglementat autorizarea și concesionarea capacităților energetice, inclusiv drepturile și obligațiile participanților la raporturile juridice ce iau naștere în baza legii.

Astfel, art. 44 din ordonanța de urgență, a stabilit că realizarea de noi capacități energetice de producere, de transport, de distribuție a energiei electrice și/sau termice, reabilitarea și retehnologizarea celor existente, precum și punerea în funcțiune a acestora sunt supuse autorizării în condițiile ordonanței de urgență, precum și ale Legii privind regimul autorizațiilor de construcție și ale Legii calității în construcții.

Sunt, de asemenea, supuse autorizării, în condițiile ordonanței de urgență, exploatarea comercială a capacităților de producere, de transport și a celor de distribuție a energiei electrice și termice, precum și orice activități de intermediere profesională a furnizării de energie electrică și termică.

Autorizația de funcționare și cea de utilizare dau naștere la o serie de drepturi asupra terenurilor și altor bunuri proprietate privată a altor persoane fizice sau juridice, precum și obligații, enumerate în art. 53, cum ar fi drepturile de uz și servitute, dar și obligația de despăgubire a proprietarilor terenurilor și titularii activităților afectate de drepturi pentru prejudiciile cauzate acestora prin exercitarea drepturilor respective.

Ordonanța a reglementat și procedurile și cadrul contractual în care titularul autorizației de funcționare este obligat să stabilească cu proprietarul condițiile de exercitare a drepturilor și obligațiilor respective.

Prin art. 59(2) din ordonanță s-a stabilit că, dacă terenul necesar pentru înființarea și funcționarea capacității energetice este proprietate privată a unui terț, titularul autorizației trebuie să inițieze procedura legală de expropriere a terenului pentru cauză de utilitate publică și să obțină concesiunea lui pe durata existenței capacității energetice.

Legea 380/2003 a respins OUG 63/1998, iar prin L. nr. 318/2003 au fost reglementate într-o manieră asemanatoare, drepturile și obligațiile titularilor de autorizații de înființare și de licență asupra proprietății terților.

S-a prevăzut, de asemenea, posibilitatea că, dacă terenul necesar pentru înființarea și funcționarea capacității energetice este proprietate privată a unui terț, solicitantul autorizației de înființare poate fie să inițieze procedura legală de expropriere a terenului, dacă se invocă o cauză de utilitate publică, și să obțină concesiunea acestuia, în condițiile legii, pe durata existenței capacității energetice, fie să îl cumpere.(art. 20)

În ceea ce privește rețelele electrice, legiuitorul a prevăzut, la art. 32(2), în mod expres, că rețeaua electrică de transport* al energiei electrice este proprietatea publică a statului, inclusiv terenurile pe care aceasta este amplasată.

Potrivit art. 37(4) din lege, terenurile pe care se situează rețelele electrice de distribuție** existente la intrarea în vigoare a prezentei legi sunt și rămân în proprietatea publică a statului.

*rețea electrică de transport - rețeaua electrică de interes național și strategic cu tensiunea de linie nominală mai mare de 110 kV;

**rețea electrică de distribuție - rețeaua electrică cu tensiunea de linie nominală până la 110 kV inclusiv;

În consecință, atât în ceea ce privește rețelele electrice de transport, cât și în ceea ce privește rețelele electrice de distribuție, existente la intrarea în vigoare a legii, legiuitorul a stabilit că terenurile pe care se situează aceste rețele au făcut parte și continuă să facă parte din proprietatea publică a statului.

Atât L. nr. 13/2007 a energiei electrice, cât și L. 123/2012 a energiei electrice și a gazelor naturale, au reglementat succesiv, prin dispozițiile care fac obiectul prezentei sesizări, regimul autorizărilor necesare realizării de noi capacități energetice, precum și retehnologizarea celor existente, drepturile și obligațiile care decurg din autorizația de înființare și din licențe, drepturile și obligațiile titularilor de autorizații de înființare și de licență asupra proprietății terților.

În ceea ce privește rețelele electrice, au fost menținute prevederile legale din legislația anterioară, astfel:

Potrivit L. 13/2007, art. 35 (3), terenurile pe care se situează rețelele electrice de transport existente la intrarea în vigoare a prezentei legi sunt și rămân în proprietatea publică a statului pe durata de existență a rețelei.

Potrivit art. 41(4), terenurile pe care se situează rețelele electrice de distribuție existente la intrarea în vigoare a prezentei legi sunt și rămân în proprietatea publică a statului.

Potrivit L. 123/2012, art. 30(4) terenurile pe care se situează rețeaua electrică de transport prevăzută la alin. (3) sunt și rămân în proprietatea publică a statului pe durata de existență a rețelei.

Potrivit art. 44(4), terenurile pe care se situează rețelele electrice de distribuție existente la intrarea în vigoare a prezentei legi sunt și rămân în proprietatea publică a statului.

În aceste condiții, în cauzele prezentate mai sus, deținătorii de rețele electrice invocă prevederile legale ca titlu ce le conferă dreptul de proprietate asupra terenurilor respective, în timp ce persoanele private invocă titlurile de proprietate în baza cărora li s-a reconstituit dreptul de proprietate asupra acelorași terenuri.

Așa cum se observă din dispozițiile legale mai sus menționate, legiuitorul a reglementat, pe de o parte, proceduri, condiții, drepturi și obligații care vizează capacități energetice realizate și retehnologizate sub imperiul fiecăreia din legile enumerate iar, pe de altă parte, regimul juridic al terenurilor pe care se situează rețelele electrice de transport și de distribuție existente la data intrării în vigoare a legilor respective.

În acest sens, se rețin și interpretările date de către Curtea Constituțională în deciziile mai sus menționate, prin care se face distincția între cele două categorii de titulari ai dreptului de proprietate privată, și anume cei pe ale căror terenuri existau deja capacități energetice, respectiv cei pe ale căror terenuri urmează să se realizeze capacități energetice după intrarea în vigoare a legilor speciale, și care se diferențiază prin momentul obiectiv al realizării acelor capacități energetice, în raport cu data intrării în vigoare a legii ce reglementează dreptul la indemnizații și la despăgubiri.

Astfel, Curtea constată că dispozițiile Legii nr. 13/2007 au în vedere capacitățile energetice realizabile după intrarea ei în vigoare și nu se referă la cele deja realizate la momentul intrării sale în vigoare în condiții aparte în timp și într-un alt cadru legislativ, astfel că titularilor dreptului de proprietate privată asupra terenurilor afectate de capacitățile energetice li se aplică un tratament diferențiat.

În ceea ce privește terenurile afectate de rețele electrice existente anterior intrării în vigoare a legilor speciale, Curtea constată în deciziile menționate, că aceste dispoziții legale nu consacră trecerea în proprietatea statului a terenurilor pe care se află rețele electrice de distribuție, ci prevăd că acestea sunt și rămân

în proprietatea publică a statului, instituind astfel un fine de neprimire a cererilor de retrocedare și că aceste terenuri sunt, conform legii, inalienabile, insesizabile și imprescriptibile, atât timp cât aparțin domeniului public al statului.

Aceste interpretări ale textelor de lege de către Curtea Constituțională, sunt în acord cu interpretările date de către acele instanțe de judecată, care au stabilit că, în ceea ce privește capacitățile energetice construite anterior intrării în vigoare a legilor speciale, li se aplică regulile existente în dreptul comun privind răspunderea civilă delictuală, cu privire la acordarea despăgubirilor sau de acele instanțe care au stabilit că, în ceea ce privește terenurile afectate de rețelele electrice, construite anterior intrării în vigoare a legilor respective, se aplică dispozițiile L. 13/2007, art. 35 (3) și art. 41(4), respectiv L. 123/2012, art. 30(4) și art. 44(4).

Pe de altă parte, în interpretarea altor instanțe de judecată, dispozițiile celor două legi speciale se aplică și în situația capacităților energetice construite anterior intrării în vigoare a acestor legi.

În consecință, se constată că la nivelul instanțelor de judecată, inclusiv la nivelul Curții de Apel Craiova, există practică neunitară în ceea ce privește aspectele mai sus reținute.

Dispozițiile legale menționate conțin reglementări ce se cer a fi lămurite sub aspectul interpretării, pentru înlăturarea unei aplicări neunitare a acesteia.

Astfel, o primă chestiune vizează aplicarea dispozițiilor respective unor situații juridice, care au luat naștere anterior intrării în vigoare a acestor dispoziții.

Aceste dispoziții instituie drepturi și obligații ce decurg dintr-un raport juridic, preexistent apariției legii, între titularul capacității energetice și titularul unui titlu de proprietate asupra terenului.

Modalitatea în care au fost reglementate aceste dispoziții a condus la practica neunitară, în sensul că unele instanțe au soluționat acțiunile în

acordarea de despăgubiri, prin aplicarea dispozițiilor legale respective, iar alte instanțe au considerat că nu sunt aplicabile aceste dispoziții legale, ci dispozițiile de drept comun în vigoare la momentul punerii în funcțiune a capacităților energetice, respectiv dispozițiile din codul civil privitoare la răspunderea civilă delictuală.

În această situație se ridică problema dacă cererea de acordare despăguri formulată de către titularul unui titlu de proprietate asupra terenului împotriva titularului capacitații energetice situate pe terenul respectiv, capacitate construită anterior intrării în vigoare a dispozițiilor legale menționate, se judecă potrivit acestor dispoziții legale sau potrivit dispozițiilor în vigoare la momentul ridicării capacitații respective.

Tot din această perspectivă se pune și problema modului de interpretare a dispozițiilor art. 35 (3) și art. 41(4) din L. 13/2007, respectiv art. 30(4) și art. 44(4) din L. 123/2012, în condițiile în care proprietarul rețelei energetice invocă dreptul de proprietate ca având natură legală, în timp ce proprietarul terenului invocă propriul titlu.

Așa cum se observă, unele instanțe au acordat despăgubiri proprietarilor de terenuri, în timp ce alte instanțe au considerat că titularii de capacitați, în baza dispozițiilor legale respective, au un drept de proprietate care își are izvorul în lege și nu pot fi obligați la plata de despăgubiri.

În această situație, se ridică problema dacă, potrivit dispozițiilor legale respective, persoanele care au titlu de proprietate asupra terenurilor afectate de rețelele electrice construite anterior intrării în vigoare a legilor respective, pot să obțină despăgubiri pentru lipsa de folosință

În consecință, problemele de drept ce se supun atenției Înaltei Curți de Casație și Justiție, în vederea interpretării și aplicării unitare a legii, sunt următoarele:

▪ Dispozițiile art.12 alin.(2), (3), (5), (6), (8), (10) și (11), art.14 alin.(3), art.15 alin.(3) din Legea 123/2012 a energiei electrice și gazelor naturale, respectiv dispozițiile art.16 alin.(2), (3), (5), (6), (7), (9), (10), art.19 alin.(3) și art.20 alin.(3) din Legea 13/2007 a energiei electrice se aplică numai în situația capacităților energetice realizate începând cu data intrării lor în vigoare, pentru cele anterioare aplicându-se dispozițiile speciale în vigoare la data punerii în funcțiune sau, după caz, dreptul comun, sau sunt aplicabile și în situația capacităților energetice deja realizate la momentul intrării în vigoare a acestora?

▪ Dispozițiile art. 35 (3) și art. 41(4) din L. 13/2007, respectiv art. 30(4) și art. 44(4) din L. 123/2012 se opun ca persoanele care au titlu de proprietate asupra terenurilor afectate de rețelele electrice, construite anterior intrării în vigoare a legilor respective, să obțină despăgubiri pentru prejudiciile invocate?

Pentru aceste motive, în temeiul art. 516 și următoarele din Codul de procedură civilă vă solicităm soluționarea recursului în interesul legii și pronunțarea unei decizii prin care să se asigure interpretarea și aplicarea unitară a legii.

Anexăm prezentei sesizări: deciziile judecătorești menționate precum și un istoric legislativ și acte relevante.

ANEXE

ISTORIC LEGISLATIV ȘI HOTĂRÂRI JUDECĂTOREȘTI

Decretul 76/1950, pentru producerea, transportul, distribuția și vânzarea energiei electrice : art. 23

Ordonanță de Urgență nr. 63/ 1998 privind energia electrică și termică: art. 53, art. 54

Lege nr. 380 din 30 septembrie 2003 de respingere a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 63/1998 privind energia electrică și termică

Legea energiei electrice nr. 318 din 8 iulie 2003: art. 18, art. 19, art. 20, art. 37

Legea energiei electrice nr. 13 din 9 ianuarie 2007: art. 16, art. 19, art. 20, art. 35

Legea energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123 din 10 iulie 2012: art. 12, art. 14, art. 15, art. 41

JURISPRUDENȚA CEDO

Decizia din 31 mai 2011 cu privire la admisibilitatea cererii nr. 10307/04 prezentate de Mirela Cernea și alții împotriva României